

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Eesti Mälu Instituut

registrikood: 90013822

postiaadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa,
Tõnismägi 8

postisihthnumber: 10119

telefon: +372 6645039

e-posti aadress: info@mnemosyne.ee

veebilehe aadress: mnemosyne.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	7
Bilanss	7
Tulemiaruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Netovara muutuste aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	11
Lisa 2 Raha	12
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	12
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	12
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	13
Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	13
Lisa 7 Annetused ja toetused	14
Lisa 8 Tulu ettevõtlusest	14
Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	15
Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud	15
Lisa 11 Tööjõukulud	16
Lisa 12 Seotud osapooled	16
Aruande allkirjad	17
Vandeaudiitori aruanne	18

Tegevusaruanne

Tegevusaruanne 2023

Sihtasutus Eesti Mälu Instituut (edaspidi EMI) tegeles 2023. aastal oma põhikirjajärgse tegevusega. EMI uurib inimvaenulike režiimide ja neid suunavate ideoloogiate olemust, ajalugu ja eriti nende põhjustatud kahjusid nii inimohvrite kui inimõiguste vallas. EMI teeb koostööd sarnastes valdkondades tegutsevate organisatsioonidega nii Eestis kui teistes riikides. EMI on Eesti riigiasutuste partneriks inimvaenulike režiimide poolt põhjustatud kahjude uurimise ja teavitamise alases rahvusvahelises ja siseriiklikus tegevuses ning osaleb avaliku arvamuse kujundamisel sihtasutuse eesmärkidega seotud valdkondades.

EMI põhitegevuse rahastamiseks eraldati Eesti Vabariigi riigieelarvest justiitsministeeriumiga sõlmitud tegevustoetuse lepingu alusel 2023. kalendriaastaks 1 079 000 eurot, millest 334 916 eurot jäid aruandeaasta jooksul kasutamata ning kajastuvad aruandes eelmiste perioodide tulemina, mis kasutatakse EMI põhikirjalise tegevuse toetamiseks järgnevatel perioodidel. Lisaks jooksva tegevuse toetamisele eraldati 2023. aastal riigieelarvest sihtrahastusena 1 200 000 eurot kommunismiohvrite muuseumi ekspositsiooni ettevalmistamiseks. Seoses Patarei kompleksi arendaja töögraafiku muutustega kasutati 2023. aastal sellest ära väike osa ning kasutamata summa 1 118 585 eurot kajastub aruandes kohustusena, mis kasutatakse ekspositsiooni rajamiseks 2024. aastal.

Lepingute alusel Eesti jm riikide asutustega rahastati EMI projektipõhiseid tegevusi lisaks kokku enam kui 54 tuhande euro eest. Müügitulu (teenuste ja raamatute müük) oli 2023. aastal minimaalne (alla kahe tuhande euro), kuna Patarei näituse ala oli ehitustööde ootuses külastajatele suletud.

EMI tööjõukulu moodustas 2023. aastal kokku 721 975 eurot, sh EMI kahe juhatuse liikme tasud. Instituudis töötab koos tähtajaliste töölepingute alusel töötajatega 20 inimest, neist 9 töötajat, kelle töö on osaliselt või täielikult teadusuuringud.

Ülevaade EMI põhikirjalisest tegevusest 2023. aastal.

Instituudi organiseerimisel ilmus 2023. aastal Georg Heitmanni raamat *Surm peab ootama. Siberisse küüditatud eestisakslase Georg Heitmanni päevik aastatest 1945–1947* (Tallinn: Argo, 2023), mille tõlke toimetas dr. Olev Liivik.

Sihtasutus osaleb oma esindajate kaudu jätkuvalt erinevates rahvusvahelistes koostöövormides. Meelis Maripuu ja Toomas Hiio osalevad IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) välisministeeriumi juhitava Eesti delegatsiooni liikmetena IHRA akadeemilise töögrupi töös. Selle aasta kaks istungit peeti Horvaatias Zagrebis ja Dubrovnikus (osales Meelis Maripuu).

Toomas Hiio on valitud Euroopa Mälu ja Süüme Koostöökogu (PEMC; Platform for European Memory and Conscience) juhatuse liikmeks.

Juhatus liige Martin Andreller on Eesti kui vaatlejaliikme esindajana Euroopa mälu ja solidaarsuse võrgustiku (ENRS, European Network Remembrance and Solidarity) nõuandva kogu liige.

Koostamisel on Eesti Mälu Instituudi järgmiste toimetiste köide, mis on pühendatud Eesti sõjapõgenikele Teises maailmasõjas.

Eesti sõjapõgenikud Teises maailmasõjas

2024. aastal möödub 80 aastat Teise maailmasõja lõpusündmustest Eestis, mis määras meie ajaloo järgmisteks aastakümneteks. 2024. aasta on kavandatud teema-aastana, mil suurem osa meie avalikkusele mõeldud üritusi on seotud antud teemaga.

Sellea seoses alustas Eesti Mälu Instituut juba 2022. aastal Teise maailmasõja kestel Eestist põgenenud isikute andmebaasi koostamist, mis annab ajaloolastele ja rahvastikuteadlastele võimaluse analüüsida Eesti ühiskonda tabanud ränka kaotust nii kvantitatiivsete kui kvalitatiivsete meetoditega. Samas on koostatav andmebaas juba täna väärtuslik pereajaloo allikas ja jäädvustab möödunud põlvkondade saatust. 2023. aastal keskenduti esmajoonel suuremate andmekogude digiteerimisele ja andmebaasi liitmisele. Need andmed puudutavad suuremas mahus Rootsi ning Põhja-Ameerikasse jõudnud põgenikke. Põgenike andmeid võrreldakse varasemate Eesti Vabariigi pereregistri andmetega, ehk seostada nad oma varasemate elukohtadega. 2023. aasta lõpuks on andmebaasis ca 60 kuni 70 tuhat isikut, nende arv on pidevas muutumises: üht pidi lisanduvad uued nimed, kuid teisalt väheneb isikute arv toptekannete ühendamise kaudu. Rootsi jõudnud põgenike andmete kogumisel on meid olulisel määral abistanud rannarootslaste järeltulijad, kes on juba aastaid tegelenud Eestist saabunud inimeste andmete kogumisega Rootsi arhiivides. Andmekogumise esimene etapp lõpeb 2024. aasta septembris, kui möödub 80 aastat II maailmasõja lahingute lõpust Eestis. Seejärel on kavas uurida Eestist lahkunute edasist teekonda uue elukoha leidmiseks Euroopas, Põhja-Ameerikas, Austraalias ja mujalgi.

Sellea paralleelselt on jätkunud töö Eesti kommunismiohvrite andmebaasi täiendamisel ja haldamisel.

Praktiline töö andmebaasidega

2023. jätkus töö represseeritud andmete täpsustamisega ja ohvrite nimede väljaselgitamisega. 14. juuni mälestuspäevaks valmis taas neli uut mälestusplaati kokku 200 hukkunu nimega. Kommunismiohvrite elektroonilise memoriaali külastajate hulk on kasvanud u 2500 inimese võrra (14% võrreldes 2022. aastaga), ulatudes üle 22300. Keskmise külastanute arv on kasvanud 16%. Kasvanud on teistest riikidest tehtud päringute arv – kui 2022. aastal oli kolmveerand külastustest tehtud Eestist, siis 2023 oli see osakaal langenud 70%-le. 5% (1100 kasutajat) on USAst,

4,3% (965 kasutajat) Soomest, 3,8% (859 kasutajat) Rootsist. Üle 100 kasutaja on veel Venemaal, Saksamaal, Austraalias, Ühendkuningriikides, Kanadas, Hollandis, Itaalias ja Prantsusmaal (riigid, kus kasutajaid on üle 100).

2022. aasta lõpus loodud Teise maailmasõja kestel Eestist põgenenud isikute andmebaas kasvab jõudsalt. Lisaks Eestist lahkunud isikute kartoteegile (ERA.4942.4) ja nn Rootsist põgenike kartoteegile (Eesti Komitee, Eesti põgenike kartoteek, EKLA, f. 381) on andmebaasi lisatud Rootsi politsei ülekuulamisprotokollide kokkuvõtted (Polisförhör, Rootsi Riigiarhiiv). Läbiraakimised jätkuvad ka Arolseni arhiividega, et leida parim moodus nendel olemasolevaid andmeid andmekogus kasutada. Jätkub Eesti Abistamiskomitee kartoteegi andmete sisestamine ja USAs surnud isikute surmaandmete täpsustamine. Andmekoguga on juba liidetud Saksa ja Soome sõjaväes teeninute nimekirjad ning Album Academicumi (Tartu Ülikoolis õppinute) andmed. Mõlemad andmekogud sisaldavad väärtuslikku lisateavet isikute saatuse kohta. Lisamise ootel on Punaarmee teeninute nimekirjad, Kanadas surnute nimekirjad (saadud 2023 VEMUst), Taani kaudu põgenenute kartoteek ning mitmeid väiksemaid andmekogusid.

Sõjapõgenike andmekogu kasutajaid oli 2023. aastal 368, kasutajate arv kasvab jõudsalt. Sügisel telliti veebilehe parandamiseks arendustööd Webexpert OÜlt. Arendustööde tulemusena muutub veebiotsing kasutajale lihtsamaks ja mugavamaks. 2023. aasta kevadel Rahvusarhiivi Rahvuskaslaste programmi toetusel kogumisretk Kanada VEMU arhiivi, ühtlasi avati Torontos Vello Hindreuse fotonäitus. Näituse avamisel oli kohal arvukas eestlaskond, kellel tutvustati ka loodatavat andmekogu. Juunis 2023 toimus Varssavis Poola Rahvusliku Mälu Instituudi eestvedamisel elektrooniliste andmebaaside töötuba, kus tutvustati erinevate mäluasutuste andmebaase, vahetati kogemusi ja kontakte. Osalejaid oli Poolast, Leedust, Saksamaalt, USAst jm.

Septembris-oktoobris toimus Rahvuskaslaste projekti teine osa, põgenike andmeid puudutavate säilikutega tutvumine Lakewoodi Eesti Arhiivis ja Minnesota Ülikooli Immigratsiooniuringute keskuses. Taaskord kogunes märkimisväärne hulk koopiaid ja pildimaterjali põgenemise kohta nii Rootsi kui sealt edasi Kanadasse.

Hariduslik tegevus

Eesti Mälu Instituut on alates 2023. aastast Haridus- ja Teadusministeeriumi strateegiline partner, mille raames tegeleme 20. sajandi totalitaarsete režiimide kuritegude ja inimõiguste rikkumiste alase teabe jagamisega õpetajatele ja õpilastele.

Lisaks sellele korraldas Eesti Mälu Instituut juba kuuendat aastat rahvusvahelist suvekoole. Nagu juba tavaks on saanud, siis juuli lõpus kogunes peamiselt ajalooõpetajatest koosnev grupp, sekka ka üliõpilasi alates magistritasemest ning mõned diplomaadid ja liitlasohvitserid. Augusti alguses koolitasime keskkooliõpilasi ja ajaloo bakalaureuseastme tudengeid. Kummaski seltskonnas oli 40 osalejat, kes tulid kokku üle ilma. Et saime neid siin võrrelda, selle eest täname koostööpartnereid Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkonda, Konrad Adenaueri Sihtasutust ja Eesti Sõjamuuseumi.

Suveülikoolide programm keskendub igal aastal erinevates programmivariatsioonides Teisele maailmasõjale, kommunismikuritegudele ja Nõukogude okupatsioonile Eesti vaatepunktist. Sel aastal oli meil aga ka rahvusvahelisi ettekandjaid ning osalejad said muuhulgas ülevaate, milline on Nõukogude okupatsiooni õpetamise seis ajalootunnis Leedus (Ignas Juškevičius), kuidas tegeleb Teise maailmasõja ajaloo teemadega ja -tabudega Saksamaal (Uta Gerlant) ning kas ja kuidas käsitletakse tundlikke ning vastuolulisi ajaloosündmuseid Kreeka kooliprogrammis (Vaya Papadopolou). Võib uhkusega öelda, et kõik külalisettekandjad on varem suveülikoolis osalenud kuulajatena.

Lisaks suvekoolidele pakkusime sel suvel kolmele grupile Briti liitlaskõduritele kolmepäevast Eesti ajalooga tutvumise programmi, mis annab ülevaate Eesti iseseisvusest, okupatsioonidest ja okupantide inimsusevastastest kuritegudest ning iseseisvuse taastamisest. See on ühelt poolt meie tänu liitlastele nende teenistuse eest, teisalt soov anda neile teada, kus nad on ja miks. Hea meel on tõdeda, et huvi liitlaste poolt meie ajaloo vastu on suur. Nende treeningprogramm siin on tihe ning vastastikuste töögraafikute klapitamisel õnnestus sel korral kaasata haridusprogrammi ligi kuuskümmend sõdurit.

Soov väärtustada Eesti iseseisvuse eest seisjad ja anda detailsem ülevaade nende tegevusest kannustas ka sel aastal korraldama metsavendluste sügiskooli meie oma keskkoolinoortele. Loengute, dokumentaalfilmide ja ekskursioonidega punkripaikadesse andis programm ülevaate ajaloolisest metsavendlusest. Lisaväärtuseks see, et ühe nädalavahetuse said õpilased veeta õues, ööbida telgis, teha lõkkel süüa, õppida orienteeruma jt elus vajaminevaid oskusi, mida me tänapäevaste mugavustega liigselt harjudes sageli enam ei mäleta. Sellepärast toimub koolitus ka oktoobrikuus, et ei jääks petlikku muljet, et metsavennaolu oli tore romantika ja vabaõhupiknik. Kõigi ebamugavuste ja raskuste kiuste võitlesid need mehed ja naised Eesti riigi iseseisvuse eest ajal, kui riiki ennast enam ei olnud, ning meie asi on, et seda mitte kunagi ei unustataks.

Kommunistlike režiimide kuritegude portaali täienes uute artiklitega

Portaali CommunistCrimes ("Kommunismikuriteod") eesmärk on olla peamiseks infokanaliks kommunistlike režiimide poolt toime pandud inimsusevastaste kuritegude kohta. Portaalist leiduva info täiendamiseks lisasime möödunud aasta jooksul mitmeid uusi materjale.

Portaali artiklipank täienes 11 uue eri teemasid käsitleva artikliga. Nende hulgas oli teiste seas artikleid eraomandi likvideerimisest, perekondade kollektiivsest karistamisest, teise maailmasõja tagamaadest ja repressioonidest Balkanil. Artiklid on kirjutatud rahvusvaheliste autorite ja uurijate poolt.

Portaali riikide andmebaasi lisati kaks pikemat ülevaadet, mis käsitlevad Gruusia ja Albaania kommunistliku režiimi kuritegusid. Nende artiklite autoriteks olid vastavalt Anton Vatcharadze (Gruusia Infoabaduse Arengu Instituudi mälu- ja desinformatsiooni uuringute juht) ja Çelo Hoxha (Albaania kommunistliku režiimi kuritegude ja tagajärgede uurimise instituudi juht). Andmebaasis on nüüd 24 riigi puhul kättesaadav

kommunistliku diktatuuri põhjalikum käsitus repressioonidest majanduseluni ning 24 riigi kohta lühemad käsitlused.

Pikaajalise eesmärgina on kavas jätkata riikide andmebaasi laiendamist, et see hõlmaks kõiki riike, kus kommunistlik režiim on toime pannud kuritegusid. Praegu on fookuses Aasia ja Ladina-Ameerika piirkonnad. Hetkel otsimegi koostööpartnereid, kellelt nende piirkondade kohta artikleid tellida.

Samuti on 2024. aastal mitmeid olulisi Eesti lähiajaloo tähtpäevi, mida soovime oma portaalis kajastada. 9. märtsil möödub 80 aastat Tallinna pommitamisest. 1. detsembril möödub 100 aastat kommunistide riigipöördekatsest. Mõlema tähtpäeva puhul ilmub portaalis artikkel, mis annab ülevaate sündmuste käigust ja nende tagajärgedest.

Jätkame koostööd Eesti Rahvusringhäälinguga (ERR), et avaldada tähtpäevaartikleid samaaegselt nii meie kui ka ERR-i portaalis. Lisaks püüame end nähtavamaks teha ka sotsiaalmeedias.

Eelmisel aastal külastas infoportali kuus keskmiselt ligi 20 000 inimest, mis teeb keskmiselt üle 650 külastuse päevas. Külastajaid oli kõikjalt maailmast, kuid suurim huvi oli Ameerikast, Venemaalt, Ukrainast ja Eestist. Info kättesaadavust neis piirkondades soodustab asjaolu, et portaali sisu on saadaval kolmes keeles: inglise, eesti ja vene.

Eesti Mälu Instituudi kommunistlike kuritegude infoportaaliga saab tutvuda aadressil <https://communistcrimes.org>.

Suulise ajaloo portaali Kogu Me Lugu

2023. a jätkus Kogu Me Lugu vastu üles näidatava huvi kasv. KML portaali külastati 19805 korda (9781 külastust 2022. a). KML YT-kanal kogus 58837 vaatamist ja sellele lisandus 210 uut tellijat (36083 vaatamist ja 142 uut tellijat 2022. a). Portaali ja YT-kanali külastustest umbes 70% pärines Eestist. Samal ajal juba kaks aastat järjest on olnud märgata Venemaal pärit külastuste arvu tõusu (3,25% kõikidest külastustest, võrreldes 0,75% 2022. a), mis kindlustas kolmanda koha (portaalis oli 3. kohal USA ja vastavalt YT-kanalis Soome). Portaalil olevaid õppematerjale on alla laaditud 628 korral (1068 korda 2022. a, 762 korda 2021. a ja 341 korda 2020. a).

Üheks põhjuseks, miks Venemaalt pärit külastuste arv kasvas, oli meie koostöö Venemaa Memorialiga. 2023. a aitasime neil salvestada neli intervjuud Eestist, millest kolme puhul pakkusime nendele vahetult tehnilist abi. Alates märtsist 2023. a on nad jaganud Kogu Me Lugu videomaterjale oma FB-s ja uudiskirjades.

Õppematerjalide allalaadimiste arvu languse taga oli ilmselt asjaolu, et õpilased ei olnud enam koduõppel. Omakorda 2022. a huvi hüppelise kasvu taga oli olnud seotud sellega, et Venemaa oli alustanud täiemahulise sõja Ukraina vastu.

Eelmise aasta veebruaris valmis lühidokumentaali Anfilogi Fabritšnikovi 1960. aa kirjutatud mälestuste põhjal. Tema oli Peipsi järve äärest pärit vanausuline, kes oli sundmobiliseeritud Punaarmeele suvel 1941 ja viidud rindele Velikije Luki all novembris 1942, kus ta oli Saksa poolele üle läinud ja hiljem Eestisse naasnud. 1944. a lõpus sai Nõukogude võim ta kätte ja saatis Gulagi vangilaagrisse, kust ta vabanes alles augustis 1954. 2023. a seda lühidokumentaali koos eesti-, vene- või ingliskeelsete subtiitritega vaadati 1200 korral (1100 YT-is ja 100 portaalis).

Lisaks koostööle Memorialiga KML videomaterjalide levitamisel oleme tutvustanud meie materjale teistes kanalites. Näiteks salvestasime ühe saate Fabritšnikovist Raadio 4 ja Vabadusraadio/Raadio Vaba Euroopa venekeelne kodulehel [venepress.ee](#) valmis lugu märtsis 1949 Hakassiasse küüditatud Vello Hindreuselt ja tema asumisel tehtud piltidest (vt juulis 2021 ilmunud lühidokumentaali „Jutustus Siberimaast“).

2023. a oleme salvestanud 32 intervjuud Eestis (juba mainitud kolm intervjuud koostöös Memoriali ja kolm intervjuud koostöös Harjumaa muuseumiga) ja Rootsis. Samuti oleme töötanud kolme käesoleval aastal ilmuva dokumentaali kallal, millest üks täispikk film on pühendatud saatuseaastale 1944, veel üks Eesti NSV piiritsoonile ja üks lühidokumentaali Patarei vanglale.

Meelis Maripuu

SA Eesti Mälu Instituut

juhatuse liige

Olulisemad finantssuhtarvud:

Bilansirida (tuh.eur)	31.12.2023	31.12.2022
Käibevarad	2'284	1'037
Varad kokku	2'288	1'041
Lühiajalised kohustised	1'842	593

Kohustised kokku	1'842	593
Suhtarvud:		
Maksevõime kordaja (kordades, 1-st suurem on hea)	1,2	1,7
Võlakordaja (kordades, 1-st väiksem on hea)	0,8	0,6

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Maksevõime kordaja = käibevara / lühiajalised kohustised
- Võlakordaja = kohustised kokku / varad kokku

Valuutakursside ja intressimäärade muutustel ei ole olulist mõju Eesti Mälu Instituudile.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	2 281 651	1 035 328	2
Nõuded ja ettemaksed	2 293	1 585	3
Kokku käibevarad	2 283 944	1 036 913	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	3 960	3 960	3
Kokku põhivarad	3 960	3 960	
Kokku varad	2 287 904	1 040 873	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	32 830	24 242	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	1 809 636	568 325	6
Kokku lühiajalised kohustised	1 842 466	592 567	
Kokku kohustised	1 842 466	592 567	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	23 008	23 008	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	425 298	333 168	
Aruandeaasta tulem	-2 868	92 130	
Kokku netovara	445 438	448 306	
Kokku kohustised ja netovara	2 287 904	1 040 873	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	1 092 628	1 045 905	6,7
Tulu ettevõtlusest	1 888	89 713	8
Muud tulud	19 837	24	
Kokku tulud	1 114 353	1 135 642	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-57 230	-51 441	9
Mitmesugused tegevuskulud	-344 884	-378 692	10
Tööjõukulud	-716 069	-612 724	11
Muud kulud	-442	-137	
Kokku kulud	-1 118 625	-1 042 994	
Põhitegevuse tulem	-4 272	92 648	
Intressitulud	1 750	109	
Intressikulud	-44	-38	
Muud finantstulud ja -kulud	-302	-589	
Aruandeaasta tulem	-2 868	92 130	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-4 272	92 648	
Korrigeerimised			
Muud korrigeerimised	-1 092 389	-1 043 075	
Kokku korrigeerimised	-1 092 389	-1 043 075	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-708	-1 215	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	8 588	-1 623	5
Laekunud intressid	1 750	109	
Makstud intressid	-44	-38	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	2 333 700	1 131 005	6
Kokku rahavood põhitegevusest	1 246 625	177 811	
Kokku rahavood	1 246 625	177 811	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 035 328	858 106	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 246 625	177 811	
Valuutakursside muutuste mõju	-302	-589	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2 281 651	1 035 328	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	23 008	333 168	356 176
Aruandeaasta tulem		92 130	92 130
31.12.2022	23 008	425 298	448 306
Aruandeaasta tulem		-2 868	-2 868
31.12.2023	23 008	422 430	445 438

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Eesti Mälu Instituut 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse seadusega ning mida täiendavad toimikonna juhendid. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuses, eurodes.

Raha

Bilansikirje "Raha" sisaldab kassa, pangakontode, lühiajaliste pangadeposiitide (kuni kolmekuulise tähtajaga) ja rahaturufondi osakute saldosisid. Rahavood on koostatud kasutades kaudset meetodit. Investeeringu- ja finantseerimistegevuse rahavood on esitatud aruandeperioodi brutolaekumiste ja -väljamaksetena.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu

Lühi- ja pikaajalisi nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, st nende nüüdsväärtuses, millest arvatakse maha ebatõenäoliselt laekuvad summad. Kui ostjalt laekumata arvete laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse allahindlust kasumiaruande real "Mitmesugused tegevuskulud". Ostjalt laekumata arved, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, hinnatakse lootusetuks ning kantakse bilansist välja.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Sihtfinantseerimine on kohalike, riiklike või rahvusvaheliste valitsuse-, valitsusasutuste või muude sarnaste organisatsioonide poolne abi, mida teostatakse sihtasutusele teatud ressursside üleandmise kaudu ning mille saamiseks peab sihtasutuse tegevus vastama teatud kindlaks määratud kriteeriumidele. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et sihtasutus vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset. Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Annetused ja toetused

Laekunud annetused ja toetused kajastatakse esmalt kohustisena. Annetus ja toetus kajastatakse tuluna kui on täidetud annetaja poolt nõutud tingimused.

Tulud

Sihtasutuse tulud on:

- sihtotstarbelised annetused;
- annetused ja toetused;
- Patarei muuseumi piletite müük;
- sihtasutuse poolt väljaantud raamatute müük.

Seotud osapooled

Seotud osapool on isik või ettevõtte, kes on seotud majandusaasta aruannet koostava ettevõttega (aruandev ettevõtte) sel määral, et nendevahelised tehingud ei pruugi toimuda turutingimustel.

Käesoleval juhul käsitletakse seotud osapooltena juhatuse ja nõukogu liikmeid ning nendega seotud ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Arveldusarved	2 280 945	1 034 792
Kassa	706	536
Kokku raha	2 281 651	1 035 328

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu		0		
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 293	2 293		4
Muud nõuded	3 960		3 960	
Kokku nõuded ja ettemaksed	6 253	2 293	3 960	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	859	859		
Ostjatelt laekumata arved	859	859		
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	726	726		4
Muud nõuded	3 960		3 960	
Kokku nõuded ja ettemaksed	5 545	1 585	3 960	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	2 135		475	
Üksikisiku tulumaks		8 853		7 567
Erisoodustuse tulumaks		0		183
Sotsiaalmaks		15 833		13 415
Kohustuslik kogumispension		832		677
Töötuskindlustusmaksed		1 070		879
Ettemaksukonto jääk	158		251	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	2 293	26 588	726	22 721

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	5 333	5 333	
Maksuvõlad	26 588	26 588	4
Muud võlad	909	909	
Kokku võlad ja ettemaksed	32 830	32 830	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	891	891	
Maksuvõlad	22 721	22 721	4
Muud võlad	630	630	
Kokku võlad ja ettemaksed	24 242	24 242	

Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2021	Laekunud	Kajastatud tulemiaruan- des	31.12.2022
	Kohustised			Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Tegevuskulu	478 895	1 079 000	-994 070	563 825
Projektikulu-16	1 500	0	0	1 500
Projektikulu-17	0	6 575	-6 575	0
Projektikulu-19	0	4 000	-4 000	0
Projektikulu-20	0	11 000	-11 000	0
Projektikulu-21	0	3 300	-3 300	0
Projektikulu-22	0	3 730	-3 730	0
Projektikulu-23	0	1 400	-1 400	0
Projektikulu-24	0	15 000	-15 000	0
Projektikulu-25	0	4 000	-4 000	0
Projektikulu-26	0	3 000	0	3 000
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	480 395	1 131 005	-1 043 075	568 325
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	480 395	1 131 005	-1 043 075	568 325

	31.12.2022	Laekunud	Kajastatud tulemiaruan- des	31.12.2023
	Kohustised			Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Tegevuskulu	563 825	2 279 000	-1 049 488	1 793 337
Projektikulu 1 (16)	1 500	0	0	1 500
Projektikulu 2 (26)	3 000	0	-3 000	0
Projektikulu 3	0	3 000	-3 000	0
Projektikulu 4	0	2 800	-2 800	0
Projektikulu 5	0	15 000	-12 200	2 800
Projektikulu 6	0	12 000	0	12 000
Projektikulu 7	0	1 900	-1 900	0
Projektikulu 8	0	20 000	-20 000	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	568 325	2 333 700	-1 092 388	1 809 637
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	568 325	2 333 700	-1 092 388	1 809 637

Lisa 7 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 092 388	1 043 075	6
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	240	2 480	
Annetus kommunismiohvrte muuseum	0	200	
Annetus Kogu Me Lugu	0	150	
Kokku annetused ja toetused	1 092 628	1 045 905	
sh eraldi riigieelarvest	1 049 488	994 070	

Rahalised ja mitterahalised annetused			
	2023	2022	Lisa nr
Rahaline annetus	1 092 628	1 045 905	
Kokku annetused ja toetused	1 092 628	1 045 905	

Lisa 8 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2023	2022
Patarei muuseumi piletite müük	115	87 497
Raamatute müük - Eesti	860	2 216
Muu tulu ettevõtlusest	913	0
Kokku tulu ettevõtlusest	1 888	89 713

Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2023	2022
Transpordikulud	6 784	226
Üür ja rent	11 767	2 004
Lähetuskulud	11 507	13 232
Tööjõukulud	5 906	2 279
Ostetud teenused	15 973	28 680
Muud	5 293	5 020
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	57 230	51 441

Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2023	2022
Üür ja rent	72 843	66 852
Mitmesugused bürookulud	91 100	55 759
Lähetuskulud	20 208	13 343
Koolituskulud	3 390	0
Toetused	10 200	12 500
Esinduskulud	1 836	133
Raamatupidamine ja audit	20 227	19 219
Lennupiletid, transpordikulud	13 662	12 034
Rendikulu - üritused	20 273	13 439
Trükikulud	15 192	19 531
Auhinnad	3 000	3 890
Pangateenused	442	2 829
Tervisekulud	1 541	1 051
Tõlketeenused	15 078	17 404
Õigusteenused	4 494	7 734
Dokumentaalfilm	4 956	0
Muuseumi projekteerimine	0	108 320
Giiditeenus	0	2 120
Kultuuriprogramm	480	1 000
Raamatud	300	115
Muud	45 662	21 419
Kokku mitmesugused tegevuskulud	344 884	378 692

Lisa 11 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	539 715	459 889
Sotsiaalmaksud	182 260	155 114
Kokku tööjõukulud	721 975	615 003
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	5 906	2 279
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	22	20

SA Eesti Mälu Instituut töötajate hulgas on nii 2022. kui 2023. aastal 2 juhatuse liikme tasu saavat töötajat.

Lisa 12 Seotud osapooled

(eurodes)

OSTETUD	2023	2022
	Teenused	Kaubad
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	683
Kokku ostetud	0	683

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	79 412	75 223

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.06.2024

Sihtasutus Eesti Mälu Instituut (registrikood: 90013822) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MEELIS MARIPUU	Juhatuse liige	28.06.2024
MARTIN ANDRELLER	Juhatuse liige	28.06.2024

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Eesti Mälu Instituut nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Eesti Mälu Instituut (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Kadri Koop

Vandeaudiitori number 700

OÜ KL Partners

Audiitorettevõtja tegevusloa number 149

Pärnu mnt 20, Tallinn, Harju maakond, 10141

28.06.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Eesti Mälu Instituut (registrikood: 90013822) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KADRI KOOP	Vandeaudiitor	28.06.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Teadus- ja arendustegevus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas	72201	Jah